

cunoscut pe Dumnezeu-Tatal, de la care priveste viata vesnica. Deplasarea accentului spre temporal, spre istorie, fie sub forma luptelor pt putere, prin suprematia economica si politica, manifestata cu perseverenta in cadrul Bisericii Occidentale, incepand cu sec VIII si culminand cu ruperea sau schisma, scindarea Bisericii crestine, unice si traditionale, ce a avut loc in primul secol al mileniului II, a adus Biserica mai bine spus o parte a e, in mijlocul valurilor lumii, si prin concesiile facute sub forma de reforme, aceasta s-a "Lumit". In dorinta de a face dreptate Bisericii unite, episcopul Inochentie Micu Klein ramane in exil 24 de ani, incepand din 10 decembrie 1744, neincetand sa prezinte memorii peste memorii, scrisori peste scrisori, fara sa primeasca vre-un raspuns, asa incat falnica Roma ii va fi mormantul, locul de veci, in care va adormi cu gandul la tara pe care o dorea parte componenta a Europei civilizate si libere. Nu a fost sa fie asa, fiind dupa Mihai Viteazu o alta jertfa, caci moare la 22 septembrie 1768, infometat si total izolat de familie si de credinciosii loiali din tara, carora le cerea in zadar ajutorul. Nu voi face nici o referire la problemele actuale pe care le pune aceasta dezbinare, devenita stare conflictuala, o separare total nejustificata astazi, care este privita ca necesitate doar dpdv temporal, mundan. Aceasta esenta caracteristica ortodoxiei, a conceperii Fiintei, o On, Iisus Hristos, datorul de viata eterna, a fost descoperita de misticii altora confesiuni care au actionat in directia cunoasterii si traiirii autentice in cadrul Bisericii răsăritene. Amintim cartea Hristos in gandirea crestina răsăriteana a lui John Meyendorff, si ideile sale, preluate din studiul terminologiei grecesti al Sf Parinti, la care as mai adauga cartea Nostalgia ortodoxiei a parintelui Placide Deseille care, sub acest titlu sugestiv, nu face altceva decat sa caute originile ortodoxe, de necotestat al Apostolului. Acestia au o cultura crestina, nu stiu de Dumnezeu si nu au morala, iar cinismul nu cunoaste limite acolo unde incepe sa se manifeste un singur interes-banul cu orice pret.

Imperatul Justinian si dreptul canonic
primul imparat al imperiului Bizantim, ramanad in istorie k un demn continuator al lui Constantin cel Mare.
Nascut in 482 , moesia, orasul unde s-a nascut devenind un centru de cultura bizantina

Fapte remarcabile:

restabilirea ordinii in cadrul luptelor de ordin politic dar si cele de ordin religios.
Recucereste Mediterana, cu ajutorul generalilor si ministriilor precum : Belisarie si Naeses.
A alcatuit o comisie care avea ca scop redactarea a ceea ce s-a numit Codex Justinianeus care aducea completari si era axat pe noua realitate, religia crestina.
A alta lucrare “ Codicele ” , co lucrare de decrete imperiale in 12 carti iar cea de-a patra “ Novele ” in care erau cuprinse noi legi ale lui Justinian

Date pt intelegerea legislatiei canonice:

canoanele eccleziiale= norme care privesc etica crestina , discipina clerului, organizarea si defasurareaw vietii nonahale toate fiind promulgate de sinoadele ecumenice. Toate canoanele de acest tip reprez legislatia bisericeasca.

Pt dezvoltarea bisericii justinian are un merit aparte, de numele sau fiind legate cele mai multe bisericii cu o arhitectura deosebita. Una imp este basilica Ravenna in care predomina mozaicul iar un mazaic il infatiseaza pt justinian si curtea sa in culorii dominante aurii si nuante de verde si maron.

- * Justinian a fost caracterizat prin credinta puternica pt Dumnezeu, cea mai mare virtute din care au decurs totate celelalte calitatii ale sale.
- * 2 biserici care au atras atentia istoricilor:
  - biserica Sf. Irina, inceputa de Constantin cel Mare si terminata de justinian. aici s-a tinut si Sinodul ecumenic 381, construita pe locul in care se aflau doua temple pagane
  - biserica Blacherne , locul unde era cinstita Fecioara Maria

Cruciada a IV

Constantinopolul a fost capitala imp Bizantim din 11 mai 330 d.Hr. cand orasul devine Noua Roma , numita Constantinopol, dupa numele fondatorului ei, Constantin cel Mare.

Referindu-se la cruciada , Mircea Eliade o caracterizeaza ca unul din cele mai penibile episoade ale istoriei crestine. Distrugerile au fost asa de mari, incat au suspendat orice activ institutionala normala, asa incat im[aratii alungati s-au intors la Niceea, incercand sa refaca sistemul sper a di viabil pana la intoarcerea la Constantinopol, care a avut loc abia sub Mihail al VIII-lea. Acesta recucereste orasul si accepta un conciliu de unire intre greci si latini. Nerespectarea promisiunilor facute la conciliu precum si respingerea ideii de unire cu Biserica latina, promovata de urmasul sau la tron Andronic al II –lea, au facut imposibila realizarea acestui deziderat care, odata implinit ar fi oprit dezastrul de la 1453. Prin cruciade, occidentali cunosc structura organizatorica speciala a Orientului si se familiarizeaza cu islamul, dar si cu cultura orientala, recuperand in acest fel operele grecilor antici; se intaresc economic si prin aceasta se consolideaza atat monarhiile cat si puterea si prestigiul papalitatii. Prin dezorganizare si jaf, cruciatii slabesc substantial Bizantiul , pe plan eco si politic, deschizand astfel turcilor patrunderea mai rapida in Peninsula Balcanica.

Barbaria comportamentala a latinilor a starnit mania musulmanilor impotriva tuturor crestinilor incat a urmat o reactie dura de ura si de distrugere a numeroaselor biserici -primare care supravietuira , prin intelegere si toleranta.

- Bazilica monumentala san Marco din Venetia este una din cele mai palpabile divezi ale insusirii , prin jaf , a bogatiilor artei orfevariei si a pietrelor scumpe , aflate ca podoaba de mare pret in Catedrala Agia Sofia din Constantinopol.

Cruciada copiilor a avut o dimensiune eshatomologica. Sopntaneitatea cu care s-au grupat , atat in nordul Frantei cat si in Germania, copii de o vrasa frageda, cei mai multi saraci, care vin si se inroleaza sopntan , a impresioat puternic constiinteleo adultilor si unii cronicari ai timpului au consemnat evenimentul. Copii pornesc , in forma unor lungi procesiuni ce strabat localitatile , cantand imnuri religioasa si marturisind cu sinceritate , direct la invariabila intrebare “incotro?”. Scopul lor era de a “ajunge la Dumnezeu”.

Acesta miscare ramane un simbol al autenticitatii sentimentului religios, al sacrificiului pe care acest sentiment il impune.

Cruciada asupra Constantinopolului. sf imp Bizantim

Multi dinte ortodoxi , dupa cele intamplate la Constantinopol in 1204 nu mai aveau incredere in Biserica, in calitate ei de institutie si nu doreau unirea. Prima reactie este miscarea eretica numita “bogomilism” care consta intr-o atitudine de respingere a autoritatii institutionale bisericesci sau laice , adeptii nu recunosc Vechiul Testament si explica intr-o maniera originala creatia . Noscoteau slujbele Bisericii, dar posteau trei zile pe saptamana si se socoteau crestini adevaratii.

Nici in Occident situatia Bisericii , ca institutie , nu era mai buna , datorita rivalitatii dintre imparat si papa sau bogatia acumulata de acestia. Reactia a fost una autentic crestina, ce a determinat misacrea franciscanilor, cai care au promovat saracia si care au adunat paturile sarace. Reactiile de protest , generate de inegalitatii si abuzuri se impulesc , incat ele sunt intalnii si in mediul universitar care devine promotorul noilor idei antireligioase. O reactie de revolta la Oxford , unde se naste o miscare de protest impotriva ierarhiei bisericesci , sub conducerea lui John Wycliff apoi condusa de Jan Hus, iar ideile sale ar fii fost axate mai mult pe caracterul national, pe lupta de idei cu privire la eliberarea Boemiei de sub stapanirea germana.

Creaza o patura de intelectuali cu vederi noi precum: Sf. Augustin, Martin Luther , profesor de teologie la Universitatea din Witenberg, cel care isi formuleaza intentiile de revizuire a vietii Bisericii si a slujitorilor ei, intr-o lunga lista ce cuprindea 95 de puncte. Tezele sale se indreptau mai ales impotriva indulgentelor. Tezele lui Luther, au fost indreptate impotriva nenumaratelor abuzuri de acest fel care se faceausub coperirea ierarhiei catolice. Desi a regretat acest gest spre batranete a renuntat la multe din formularile sale el este cel care prin discipolii sai deschide poarta tuturor ereziilor care se nasc in timp si care s-au intitulat mia tarziu *biserici crestine*.

Printre acesti discipoli ai protestantismului se numare si francezul Jean Calvin initiatorul unui protestantism mai rigid decat cel lutheran. Lucrarea de baza a lui Calvin nu se refera la institutia Bisericii , ci la religie, asa cum reiese din titlul lucrarii. Ideea de baza este aceea a suveranitatii lui Dumnezeu, singurul stapan al salvarii omului prin predestinare.

Predestinarea este notiunea teologica pe care o introduce cu sensul diferit si rezumat astfel: Decret etern al lui Dumnezeu privind sfarsitul ultim, salvarea dau damnarea eterna a creaturii umane, adica a individului. Biserica catolica organizeaza chiar din interiorul Bisericii o reforma prin care isi insuseste o parte a criticilor aduse si puse in circulatie de catre protestanti si incearca o delimitare si imbunatatire a sistemului. Un astfel de ordin este Societatea lui

Iisus , fondata de Ignatius de Loyola, societate cu principii morale noi care serveau Bisericii traditionale. Prin studiu si un mod de viata inchinat sacralitatii, adica sfinteniei, devine un luptator ce va milita pentru ordine si pentru credinta in Biserica , aflata sub legea lui Iisus Hristos. Numele lui Iisus = cei doi i, din forma romaneasca provin din numele grecesc, Iisus pronuntare si redare greceasca si Iesus in redarea si pronuntarea latina.

Noul ordin iezuit nu este un ordin monahal ci este alcatuit din preoti si laici , cu o instructie teologica si stiintifica remarcabila, calitate care a dus la dezvoltarea unui numar mare de scoli si universitati iezuite in toata lumea.

Misionarismul agresiv a facut ca ordinul sa fie interzis in multe state crestine, lupta dusa chiar de greco-catolicii din Transilvania in frunte cu Inochentie Micu Klein. In acest sens sat marturie corespondenta lui Inochentie Micu Klein, scrisa in limba latina , in timpul surghismului de 25 de ani. Un alt argument il avem in drama istorica Vlaicu Voda, scrisa de Al. Davila.

Biserica răsăriteană, având o continuitate mistică, a înțeles că omul trebuie să găsească , în vietuirea lui vremelnică de la naștere la moarte, calea mântuirii lasată de însuși Iisus Hristos, întemeietorul vieții crestine, numit Mantuitorul. Cuvântul divin se afla deasupra interpretărilor istorice ale liderilor spirituali, care își formează propriile biserici.

Prin neoprotestantismul se are în vedere și divizarea unității naționale a creștinilor, uniți prin comunități de limbă ,religie, tradiții și cultura.

Mondializarea folosește sentimentul religios, convertibil la "NEW AGE", curent religios difuz și multiform, creat în America spre sfârșitul anului 1970, eclectic și fără substanță, spre a disloca tradiția și cultura , socotite o piedică importantă în realizarea acestui deziderat al guvernării unice , prin supremație politică și economică.

Ortodoxia și catolicismul, reevaluare și reconciliere

Reconcilierea a început prin ecumenism prezent mai tot timpul în viața Bisericilor , manifestat în mod special în cadrul sinoadelor care au avut în totdeauna determinantul ecumenic.

Sacralitatea Sa Ioan Paul al II-lea a reliefat valorile teologice , spirituale , liturgice și culturale ale lumii ortodoxe, necesare omului contemporan și misiunii Bisericii într-o lume secularizată și total desacralizată. Scopul Bisericii este acela de a descoperii oamenilor modul de viață prin care să se apropie de sfântenie, prin iubire și viață curată, după normele fixate de Iisus în Noul Testament. Prin respectarea Legii celei Noi devenim fii ai Tatălui prin Fiul sau , Iisus Hristos, devenit Om sau Fiul Omului, rămânând însă Dumnezeu. Ignorarea acestui mare adevăr a dus la maximizarea persoanei umane.

Modernizarea Bisericii Apusului s-a legiferat la 2 Concilii de la Vatican:

Vatican 1 , s-a numit Conciliul ecumenic din 8 decembrie 1869- 18 iulie 1870, la Catedrala Sf. Petru din Roma

Vatican 2 , s-a numit al 2-lea Conciliu ecumenic, ținut în 4 sesiuni, având loc în aceeași biserică. Scopul acestui Sinod a fost de înnoire a Bisericii sau punerea de acord cu lumea modernă.

Prin acest Conciliu s-a consfințit sacrificarea atemporalului divin în favoarea temporalului, a omului spiritual în favoarea omului ce aparține în exclusivitate lumii

Carol cel Mare și cultura Renasterii carolingiene.

Continuând eforturile făcute de tatăl său , fiind crescut și educat în spiritul acumularii culturale spirituale , Carol cel Mare își da seama foarte repede de ignoranța care domnea, în mare parte în Biserică.

Prima decizie luată este aceea de a educa și instrui întregul cler în vederea îmbunătățirii vieții religioase. De educație și instrucție mai beneficiau și laicii. Miscarea culturală era axată pe coordonate latine, în care erau cultivate și studiile elenistice. Interesul pentru cultura latină era direcționat și manifestat spre domeniul teologic, al științelor, dar mai ales dreptul roman și canonic. Miscarea, numită și Renasterie carolingiană, a fost inițiată și condusă personal de suveran fiind prezentă în cadrul tuturor manstirilor și în mediul legat direct de curte, cuprinzând practic toată aria regatului franc.

Carol cel Mare avea o preocupare deosebită în a forma un cler instruit pentru toate fct sale ecleziastice, oameni care să poată fi în același timp și funcționari bine pregătiți ai cancelariilor regale, ai instituțiilor ecleziastice și ai administrației statale.

Principalele direcții ale acestei miscări statale

Principalul ei scop a fost cel ecleziastic , urmărindu-se cu precădere aspectele generale ale Bisericii, în primul rând Liturgia , teologia și dreptul canonic.

Un alt aspect al Renasterii îl constituie legislația Bisericii care a format obiectul unei reforme inițiate de un împărat, în urma constatării absenței unor criterii valabile pt toți. Era recunoscută o colecție de canoane autentice, cuprinse într-o lucrare tradusă din greacă în latină de către Dionisie Exiguu, numită Dionisiana.

Nici dreptul civil nu a fost uitat de reforma carolingiană, așa încât dreptul roman continua să fie studiat în centre ca Bologna, Ravenna și Pavia, unde se alcătuiău , ca și dreptul canonic, culegeri clasificate metodic, spre a putea fi ușor consultate.

Cultura Renasterii carolingiene a fost în principal în latină și creștină. În această perioadă s-a impus și tarile occidentale o latină uniformă și relativ coerentă, datorită studiului gramaticii și literaturii și a folosirii ei în Biserică și în administrația Imperiului. Vocabularul uzual al limbii s-a îmbogățit , au apărut gramatici în limba latină este acum mijlocul oficial de comunicare.

Caracterizând cultura acestei epoci o vom defini prin interesul pentru naratiunea istorică sau hagiografică. Literatura hagiografică are în vedere edificarea moral-religioasă a cititorului prin punerea în lumină a fondării unor biserici sau abatii. Poezia a avut și ea un caracter religios, fără să atingă un nivel de strălucire așa cum au făcut-o imnurile.

Nu pot fi ignorate nici lucrările cu caracter didactic din domeniul filologiei și al științelor. Dominante sunt mai ales studiile de exegeză teologică și comentariile biblice ale autorilor, Maurus și Lupus Servatus fiind niste adevărați enciclopediști.

Scriptoria și bibliotecile

Pentru a caracteriza renasterea carolingiană dpdv organizatoric este gruparea activității intelectuale și artistice în incinta manstirilor, manastiri care erau răspunzătoare și de organizarea educației și a învățământului. Printre bibliotecile renumite ale Imperiului se numără cele ale manstirilor Corbie, Saint Riquier și Fluery în Franța, Babbio și Montecassino în Italia , Lorsch, Fulda și Richenau în Germania , cea mai bogată bibliotecă fiind cea din Flueda în care se aflau cca 1000 vol. Abatele manastirii Flueda era Magnentius Hrabanus Maurus, apreciat ca savant al timpului sau cu o bună pregătire teoretică, cunoscut colaborator al împăratului la carea caruia a reușit să fondeze biblioteca.

Bibliotecile manstirilor excelau în opere destinate pregătirii monahale ,carti liturgice și de patristică, în mod special cele ale Sf. Parinti: Augustin, Ambrosie , Origenes,

Ieronim, Ioan Hrisostomul, Grigorie cel Mare. Nu lipseau operele de capată ale antichității latine precum și numeroase scrieri ale primelor secole d.H.

Ordinea și importanța cartilor era indicată de frecvența lor , pe primul loc fiind cele teologice, apoi cele istorice, juridice , tratatele de gramatică și de proză , manuale de retorică și dialectică, operele clasice latine, opere de geografie, aritmetică și medicină.

Scriptoria = termenul ce desemnează tot ceea ce servește la scris , indică locul , încăperea unde se făcea această operație.

Circulația manuscriselor se făcea anevoios, împrumutul de la un centru la altul era dificil, având în vedere lipsa de siguranță a călătoriilor, precum și ilizibilitatea manuscriselor. A apărut necesitatea ca scrisul să fie mai îngrijit, clar, cu majuscule.
Minuscula carolingiană = tip de scriere cu spațiu între cuvinte și spații mai mari între fraze, ceea ce îi dădea un plus de claritate. Acest tip de scriere se răspândea în tot Imperiul de Apus și se va numi „carolina”

Introducerea Liturghiei în limba slavonă.

Nu se poate fixa cu certitudine data introducerii culturii slavone în cultura românească, totuși se poate vedea, pe baza documentelor slavone, de sfârșitul secolului al 11-lea începutul secolului 12. pt a defini caracterul acestui limbii de cult și de cancelarie trebuie făcute câteva precizări legate de promovirea acestei culturi.

Cultura creștină a patruns mai întâi pe teritoriul Serbiei și al Bulgariei, fiind adusă din Macedonia de cei care vor fi numiți Apostolii slavilor, frații Kiril și Metodie. Aceștia au introdus și alfabetul grecesc adaptat la structura fonetică a limbii slave cu sunete specifice. Kiril devine profesor de filosofie, dar se retrage împreună cu fratele său în mănăstirea Olimp, unde au studiat noua limbă a celor ce trebuiau creștinați. Numeroase lucrări traduse din greacă în slavonă de către Metodie: Nomocanon, Pateric și Cugatarile la Evanghelie.

În lumea creștină de la Dunare, era încă puternică reminiscența ariană. În Dobrogea locul unde au fost descoperite inscripții în limba greacă datând din sec 10 și 11.

Aici s-a găsit o organizare social-politică și culturală deosebită, aflată sub influența modelului și a structurilor bizantine, datorită relațiilor constante încă din antichitate, fiind vădită de coloniile grecești. Inscriptiile creștine din această zonă arată în mod clar utilizarea celor 2 lb de cult, latină și greacă.

Cu termenul slavon denumim limba de cult și de cancelarie în țările române, deoarece este o lb mult diferită de cea a slavilor, chiar și a celor din sud, limba slavonă având numeroase elemente romanesti. Numeroși termeni romanesti raman termeni de origine latină sau greacă. Aceasta lb castiga teren atunci când devine lb of. de cult răsăritean sau ortodox, utilizată în Bisericele care au rămas fidele Romei

Slavona vădită sau scrisă în țările române poate fi departajată în 2 entități de lb: slavonă românească și slavonă pură care vor contura cele 2 tipuri de texte: texte slavone copiate sau tipărite în țările române

texte originale în slavonă românească, scrisă în cancelăriile romanesti.

Din prima categ: Psaltirea, Apostolul, Liturghia și Evangheliarul de la Putna.

Sec 15-16 sunt bogate în literatură religioasă bizantino-slavă, cele mai vechi și mai bune copii ale literaturii bulgare și sarbe medievale, se găsesc în manuscrisele slavo-române, depozitate în Biblioteca Academiei Române

Țările Române și cultura slavonă.

Biserica și administrația sunt obligate să promoveze această lb. Lb slavonă românească a fost cercetată pe baza a 3 cancelării:

cancelaria din țara românească

cancelaria din țara moldovei

cancelaria din țara transilvaniei.

Cercetarea textelor vechi romanesti pun în lumină puritatea credinței, modul în care ea a fost păstrată de creștini, prin folosirea și respectarea riguroasă a Canoanelor înscrise în Pravila

Dpdv al culturii creștine, îmbrăcată în haine slavonă, care a dominat sec 14,15,16, prin activitatea tipografică răspândită pe teren românesc, trebuie subliniată îmbogățirea lb literare, în formare, prin înmulțirea sinonimelor ce se fixează în lb, dat dubletului slav care este întâlnit în textele vechi, alături de termenul latin, grecesc sau autohton.

Ca literatură cu caracter laic trebuie amintită cea mai importantă operă cu caracter educativ moral-creștin a lit de lb slavo-române” Invataturile lui Neagoe Basarab către fiul său „Theodosie”.

Nr textelor tipărite erau foarte mare, mai ales în perioada în care Țările Române au preluat opera dificilă de tipărire a cartilor de cult și a celor auxiliare, necesare spațiului ortodox.

Schisma din anul 1054.

Schizma = rupere, desfacere, separare

Cauzele dogmatice au apărut timpuriu fiind marcate de dispute și momente tensionate precum:

sinodul al 4-lea ecumenic, desfășurat la Calcedon în 451, care atestă o recunoaștere a Patriarhiei de la Constantinopol, supranumită a 2-a Roma.

Rivalitatea dintre cele 2 Rome devine publică și oficială, existând dispute în planul ideilor

acceptarea de către sinodul local, cu sensul de non-ecumenic, din Toledo în 598. Gravitatea nesupunerii Occidentului a marcat separarea dogmatică.

Centralismul papal, formulat de papa Nicolae I

Patriarhul Fotie este implicat și în criza care s-a numit criza lui Fotie, provocată de patrunderea misionarilor catolici în Bulgaria. În 879-880 are loc un alt sinod la Constantinopol care poate fi socotit ecumenic, prin participarea delegațiilor papale, cel care îl va recunoaște pe Fotie patriarh; un sinod rămas în istoria Bisericii cu caracterul său ecumenic, de conciliere între Apus și Răsărit și de încercare de restaurare a unității Bisericii.

Alte cauze ale rupturii sunt cele legate de dezvoltările diferite, petrecute în societatea feudală occidentală în sec 11, 12 motivate prin creștinarea tardivă și instabilitate politică.

După ruptura declarată între Roma și Bizanț în Occident are loc o reorganizare și o intensă colaborare între societatea laică și cea ecleziastică în vederea întăririi dpdv economic, o repopulare a orașelor

Ordinul monahal întemeiat de Robert de Molesmes în 1099 la abazia din Cîteaux ca o ramură reformată a manahismului benedictin, abazia dând numele ordinului nou înființat Sf Bernard de Clairvaux.

Arhitectura abaziilor și a bisericilor din interiorul lor se caracterizează prin o funcționalitate exemplară, fiind sobre și cu spații prevăzute pt a face față tuturor cerințelor.

Noile ordine monastice vor depune și mai mult zel pragmatic pt consolidarea autorității castigate prin schisma din 1054.

Simonia = un termen provenit de la numele lui Simon Magul cel care a oferit Apostolilor bani spre a dobândii har adică putere de la duhul sfânt.

Termenul s-a păstrat pt a defini acest act condamnat.

Aspectul dualității puterii instituționale a marcat începutul unei lupte între cele 2 puteri: rege și papa. Spiritul pragmatic și războinic a făcut posibilă nasterea pelerinajului în locurile devenite sfinte deplasări transformate apoi în cruciade.

Prima cruciadă este cea prin care se eliberează în 1099 Ierusalimul de sub turcii seleucici. Pelerinajele aduc cu sine renasterea comerțului pe suprafețe ce cuprindeau distanțe mari, un pas câștigat de expansiunea economică. Pt protecția pelerinilor se nasc ordinele cavaleresti numite Cavalerii Templului.

Aceștia devin o putere ec iar datorită abuzurilor și multor fapte de legea ordinului templierilor este desființat. În fața unei expansiuni și agresiuni în fața creștinătății va apărea o nouă grupare creștină-Cavalerii Teutoni. Aceștia vor fi folosiți în răspândirea ideilor dominante ale bisericii catolice, dar mai ales pt fixarea dominației politice Occidentale. Acțiunea teutonilor se desfășoară pe planuri ec, politice dar și prozelitismul catolic. Prin scopurile deturmate și total secularizare ordinul va fi desființat.

Pe fundalul luptelor între regi, împărați și papi pt suprematia politică se va fixa oligarhia k forța dominantă.

Sfarsitul civilizatiei greco-romane- constructie verbale ce vrea sa insemne sfarsitul Imp Roman.

Statul Roman a cunoscut cea mai puternica organizare sociala pe care a realizat-o omenirea in societatea arhaica. Aceasta a fost determinata de variatarea si importanta regiunilor stapanite. Din legenda intemeierii Romei istoria retine doar 7 regi: Romulus, Numa Pompilius, Servius Tullius, Tarquinius Superbus. Intemeierea republicii si cucerirea Italiei s-a facut in timp indelugat prin razmerite si razboaie, victorie posibila prin introducerea soldei pt soldati si tinerea lor permanenta in armata, inestrarea acestora cu arme si tactica militara.

Cuceriri succesive: Sicilia, Sardinia, Catargia, Grecia, Asia, Spania.

Aglomerarea bogatiilor prin prazile de razboi fac din cetatea Romei o Roma opulenta care isi schimba obiceiurile, adancindu-se prefacerile sociale negative ducand la razboaie civile.

Are loc o infflorire a Imp sub Flavius Vespasianus, cel care reinvie modul de viata din timpul lui Caligula si Nero. Generalul Ulpius Trajanus cucereste Dacia si o colonizeaza atigand apogeul civilizatie romane, dupa care incepe declinul.

Marcus Antonius este cunoscut k cel mai starlucti imparat, prin calitatile sale intelectuale, fiind un distins filosof si carturar care spre a fi un model desi nu era luptator, statea in fata oastei si isi gaseste sfarsitul intr-un castru din cetatea Vienei.

Cu Constantin cel Mare incepe o noua epoca a Imp care v-a fi numit Imp Romano Bizantin. Primul lucru pe care acesta il face este mutarea capitalei de la Roma la Bizantin. Imp Roman si-a impus in provinciile cucerite sistemul institutional, cu o excelenta organizare a orasului administrativa si juridica. Prin excelenta militara si expansionista Roma a fost preocupata de rezolvarea admistrativa a dominatiei teritoriilor ocupate. Viata religioasa impunea si aici constructia templurilor.

Elenimul si filosofia precrestina

Semnificatiile termenului elenism:

particularitatile nationale ale poporului grec (lb, cultura, obiceiurile)

ceea ce constituie particularitatea lingvistica a idiomului elenic

in arhitectura, stilul ce s-a dezvoltat in Germania si in alte tari ce au dorit o rememorare a formelor antice grecesti

in filosofie dominante spirituala impusa prin mari filosofi, prin Platon si Aristotel.

Elenism = pp un mod de viata deosebit pe care il cautau oamenii cu o anumita educatie spirituala. Printre acestia se numarau numerosi iudei din Alexandria care cautau o religie monoteista care cinstea un D-zeu adevarat nevazut si necunoscut.

Aceasta ii determina pe iudei sa-si indrepte atentia spre filosofia greaca prin care se facea cunoscut un nou spirit ce cauta o alta motivatie a ordinii lumii.

Aceasta cautare a esentei divine prinde viata prin cei 2 mari filosofi Platon si Aristotel.

Platon = nascut la Atena, va fi poreclit plato, deoarece avea o frunte inalta, plata si piept lat. Dintre lucrarile sale cele mai comentate sunt: Parmenide, Theaitetos, Sofistul, Omul politic, Dialogurile logice si Republica.

Noica afirma despre lucrarea lui Platon, Republica:

Platon nu-si propune sa ofere un tip ideal de stat, ci un tip ideal de om

Dialogul a fost scris nu pt omul politic ci pt om in general

Dezordinea cronica a societatii tine de dezordinea interioara a individului

Ce trebuie retinut din opera lui Platon este rolul acestuia ci anume formarea omului prin cunoastere.

“Argumentatiile in jurul lui Unu si a celorlalte decat Unu”, dialog care se incheie cu ideea k unul adica ideea suprema, creatorul nu este, atunci nimic nu este. Platon identifica sufletul cu o forta activa, care in unire cu corpul are 2 forme de manifestare: - 1 divina, rationala si nepieritoare alta nerationala animala.

Platon crede k prin realizarea tuturor actiunilor in deplina conformitate cu ratiunea si ideile divine se naste virtutea, manifestata prin prudenta, curaj, moderatie si justitie.

Influentat de Platon este Plotin, filosof mistic, care in lucrarea sa Eneade considera k menirea omului este aceea de a urca din nou, din panta decadentei in care se afla, sa caute drumul inapoi, nu numai dupa moarte sa se uneasca cu D-zeu, ci si in viata terestra printr-o purificare. Inceputul decadentei de tip superior se cheama Omul, exemplul privilegiat a creatiei divine, isi are pct de plecare, conform viziunii crestine in caderea lui Adam, izgonirea sa din Eden, datorita neascultarii dumnezeesti.

Simbolul luminii lui Plotin: starea de extaz pe care o dobandeste are loc in stralucirea unei lumini trandecente, un interval de timp.

Lumina ca si libertatea adevarata, o dobandesti numai dk esti in Iisus Hristos, putere ce te poate face liber cu adevarat caci El este sg care are izvorul vietii vesnice. Aceasta este esenta crestinismului si puterea lui creatoare